

LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
PRAKTIKOS APŽVALGA
2017 M. SAUSIO 1 D. – 2017 M. SAUSIO 31 D.

APŽVALGĄ PARENGĖ LIETUVOS VYRIAUSIOJO ADMINISTRACINIO TEISMO
TEISMŲ PRAKTIKOS DEPARTAMENTAS

TURINYS

I. ADMINISTRACINĖS BYLOS, KYLANČIOS IŠ GINČŲ DĖL TEISĖS VIEŠOJO ADMINISTRAVIMO SRITYJE.....	3
4. NORMINIŲ ADMINISTRACINIŲ AKTŲ TEISĖTUMO PATIKRA.....	3
<i>Dėl prašymo iširti norminio administracinio akto teisėtumą priėmimo, pasibaigus pareiškėjo Seimo nario įgaliojimams.....</i>	<i>3</i>
7. SOCIALINĖ APSAUGA	3
<i>Dėl sprendimo dėl įvykusio mirtino nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudiminiu / nedraudiminiu įvykiu priėmimui reikšmingų aplinkybių.....</i>	<i>3</i>
8. UŽSIENIEČIŲ TEISINĖ PADĖTIS	4
<i>Dėl draudimo sprendimus grįsti faktiniais duomenimis, sudarančiais valstybės ar tarnybos paslaptį, su kuriais asmuo negali susipažinti</i>	<i>4</i>
13. MUITINĖS VEIKLA.....	5
<i>Dėl galbūt trečiųjų asmenų apgauto asmens pripažinimo muitinės skolininku</i>	<i>5</i>
20. CIVILINĖ ATSAKOMYBĖ UŽ ŽALĄ, ATsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų	6
<i>Dėl žalos, sukeltos kalinant neįgaliesiems nepritaikytomis sąlygomis, atlyginimo</i>	<i>6</i>
29. NACIONALINIŲ, EUROPOS SĄJUNGOS IR UŽSIENIO INSTITUCIJŲ FINANSINĖ PARAMA.....	7
<i>Dėl ekspertinio konsultavimo ataskaitos reikšmės įrodinėjant paramos lėšomis įsigytų prekių kainos pagrįstumą ir įrodinėjimo naštos paskirstymo šiuo aspektu</i>	<i>7</i>
<i>Dėl viešųjų pirkimų procedūrų pažeidimo (viešojo pirkimo sutarties esminių pakeitimų aspektu).....</i>	<i>7</i>
<i>Dėl paramos lėšų netinkamo panaudojimo ir sankcijų už pažeidimus taikymo sąlygų</i>	<i>8</i>
31. RYŠIŲ REGULIAVIMAS	9
<i>Dėl televizijos transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkos apibrėžimo bei ūkio subjekto pripažinimo turinčiu didelę įtaką joje</i>	<i>9</i>
II. ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENA	11
43. TEISĖ KREIPTIS Į TEISMĄ IR JOS REALIZAVIMAS	11
<i>Dėl atstovo pasirašytų procesinių dokumentų pateikimo teismui.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl neskaitmenizuotos teisėjo rezoliucijos pratęsti terminą skundo trūkumams pašalinti.....</i>	<i>12</i>
<i>Dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos galimybės ginti viešąjį interesą ...</i>	<i>13</i>
<i>Dėl savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Statybos dokumentų skyriaus sprendimo</i>	<i>13</i>
<i>Dėl teritorinės ligonių kasos sutarties su sveikatos priežiūros įstaiga nutraukimo</i>	<i>15</i>
49. REIKALAVIMO UŽTIKRINIMO PRIEMONIŲ TAIKYMAS	15
<i>Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo norminėse administracinėse bylose.....</i>	<i>15</i>
57. BYLOS NAGRINĖJIMO IŠLAIDOS	16
<i>Dėl nustatymo, ar atsakovas pareiškėjų reikalavimą tenkino geruoju.....</i>	<i>16</i>

Pastaba. Šioje apžvalgoje pateikiamos neoficialios Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau – ir LVAT) procesinių sprendimų ir Specialiosios teisėjų kolegijos nutarčių dėl teisingumo santraukos, kurios LVAT nesaisto. Šis dokumentas yra skirtas tik informuoti. Oficialius nutarčių bei sprendimų tekstus galite rasti pasinaudoję interaktyviomis nuorodomis. Informacija dėstoma remiantis Teisėjų tarybos 2016 m. rugsėjo 30 d. nutarimu Nr. 13P-102-(7.1.2) patvirtintu Teismų procesinių sprendimų administracinėse bylose kategorijų klasifikatoriumi.

I. Administracinės bylos, kylančios iš ginčų dėl teisės viešojo administravimo srityje

4. Norminių administracinių aktų teisėtumo patikra

4.2. Teritorinių ar savivaldybių administravimo subjektų norminių administracinių aktų teisėtumas

Dėl prašymo ištirti norminio administracinio akto teisėtumą priėmimo, pasibaigus pareiškėjo Seimo nario įgaliojimams

Apžvelgiamoje byloje buvo sprendžiamas prašymo ištirti norminio administracinio akto teisėtumą priėmimo klausimas. Lietuvos Respublikos Seimo narys prašymą pirmosios instancijos teismui pateikė 2016 m. lapkričio 3 d. būdamas Lietuvos Respublikos Seimo nariu, tačiau pirmosios instancijos teismas 2016 m. lapkričio 15 d. nutartimi atsisakė priimti prašymą, motyvuodamas aplinkybe, kad nuo 2016 m. lapkričio 14 d. jo įgaliojimai baigėsi ir jis neturi teisės kreiptis į teismą su abstrakčiu prašymu ištirti norminio administracinio akto teisėtumą.

Galutinės instancijos teismas pažymėjo, kad pareiškėjas pateikė abstraktų prašymą ištirti minėtų norminių administracinių aktų teisėtumą. Administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad Lietuvos Respublikos Seimo nariai turi teisę kreiptis į administracinį teismą, prašydami ištirti, ar norminis administracinis aktas (ar jo dalis) atitinka įstatymą ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės norminį teisės aktą. 2016 m. lapkričio 3 d. pateikdamas pareiškimą teismui, G. J. buvo Lietuvos Respublikos Seimo narys. Taigi jis pateko į subjektų, turinčių teisę kreiptis į administracinį teismą, siekiant ginčyti tam tikrą teisės aktą (prašant ištirti jo teisėtumą), ratą. Vadinas, pareiškėjas pagal Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 112 straipsnį turėjo teisę pateikti abstraktų prašymą ištirti norminio administracinio akto (ar jo dalies) teisėtumą, laikydamasis šiam prašymui pareikšti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatytos tvarkos. Tai, kad teikdamas pareiškimą, G. J. buvo Lietuvos Respublikos Seimo nariu, tačiau šį pareiškimą priimant, jo įgaliojimai jau buvo pasibaigę, nesudaro pagrindo daryti išvadą, kad pareiškėjas neturėjo teisės kreiptis į teismą.

Atsižvelgusi į tai, LVAT teisėjų kolegija panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškimo priėmimo klausimą perdavė nagrinėti iš naujo.

2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-73-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-64-3-02416-2016-8

Procesinio sprendimo kategorija 4.2

[Prieiga internete](#)

7. Socialinė apsauga

7.6.7. Nelaimingų atsitikimų darbe socialinio draudimo išmokos

Dėl sprendimo dėl įvykusio mirtino nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudiminiu / nedraudiminiu įvykiu priėmimui reikšmingų aplinkybių

Aptariamam atveju ginčas kilo dėl pareiškėjos prašymo įpareigoti atsakovą Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Valdyba) Vilniaus skyrių (toliau – atsakovas, Vilniaus skyrius) priimti sprendimą dėl pareiškėjos vyrui įvykusio mirtino nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudiminiu / nedraudiminiu įvykiu.

Byloje nustatyta, kad dėl pareiškėjos vyrui V. V. įvykusio mirtino nelaimingo atsitikimo atsakovas gavo Valstybinės darbo inspekcijos vyriausiojo darbo inspektoriaus 2010 m. kovo 22 d. nelaimingo atsitikimo darbe aktą (forma N-1), kuriame pateiktos išvados, kad mirtinas nelaimingas atsitikimas įvyko 2009 m. gruodžio 3 d. 23 val. 30 min., kelyje Maskva–Baltarusija, V. V., vairuotojui, sustojus pailsėti komandiruotės metu; nelaimingo atsitikimo priežastis – eismo taisyklių pažeidimas, V. V. buvo partrenktas automobilio; pagal šį faktą Smolensko srities Viazemsko rajono VRS Tardymo skyrius atlieka ikitardyminį patikrinimą.

LVAT teisėjų kolegija pastebėjo, kad Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymas sprendimų dėl nelaimingų atsitikimų darbe pripažinimo draudimoniais įvykiais procedūros nereglamentuoja, tik nustato bendrąsias taisykles. Nelaimingo atsitikimo pripažinimo

draudiminiu įvykiu procedūrinius klausimus reglamentuoja Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo išmokų nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. kovo 22 d. nutarimu Nr. 309. Įvertinusi minėtų teisės aktų nuostatas, teisėjų kolegija pastebėjo, kad Valdybos teritorinis skyrius turi vertinti dokumentų visumą, o ne vadovautis vienu dokumentu (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014 m. rugsėjo 16 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A¹⁴⁶-1355/2014).

LVAT teisėjų kolegija taip pat pabrėžė, kad *onus probandi* (įrodinėjimo pareiga) dėl Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio nuostatų taikymo tenka subjektui, kuriam suteikta kompetencija priimti sprendimą dėl nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo nedraudiminiu įvykiu, t. y. atsakovui. Nelaimingų atsitikimų darbe ir profesinių ligų socialinio draudimo įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 2 punkto taikymui nepakanka atsakovui konstatuoti, jog nukentėjusiojo veika yra susijusi su administraciniu teisės pažeidimu, t. y. administracinio teisės pažeidimo požymiai (sudėtis) turi būti konstatuoti kompetentingos institucijos sprendime.

Aptariamu atveju atsakovo sprendimą atidėti sprendimo dėl pareiškėjos 2010 m. birželio 3 d. prašymo skirti draudimo išmoką apdraustajam mirus priėmimą lėmė objektyvios priežastys – nelaimingo atsitikimo darbe akte neaiškiai nurodytos V. V. mirties priežastys, t. y. nebuvo aišku, ar nelaimingas atsitikimas darbe įvyko dėl paties mirusiojo veikos, kurioje ikiteisminio tyrimo institucija arba teismas nustatė nusikalstamos veikos arba veikos, susijusios su administraciniu teisės pažeidimu, požymius. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį į tai, kad atsakovas iš esmės rėmėsi Rusijos Federacijos prokuratūros 2012 m. kovo 22 d. rašte pateiktu teoriniu paaiškinimu, jog sprendimas atsisakyti iškelti baudžiamąją bylą S. S. reikštų, kad pėsčiasis pažeidė Rusijos Federacijos kelių eismo taisyklių 4.3 ir 4.5 punktus, tačiau teismui nepateikti jokie duomenys, kad V. V. atžvilgiu buvo pradėta administracinio teisės pažeidimo byla ar jai prilygintinas tyrimas arba kad jis buvo teisės aktų nustatyta tvarka pripažintas padaręs administracinį teisės pažeidimą. Teisėjų kolegija sutiko su pirmosios instancijos teismo pozicija, jog ikiteisminio tyrimo nutraukimas S. S. atžvilgiu savaime nebūtų pagrindas spręsti dėl V. V. kaltės eismo įvykio metu. Be to, akcentuota, kad 2009 m. gruodžio 3 d. įvykusio eismo įvykio tyrimas tęsiasi jau daugiau nei septynerius metus. Įvertinusi visas bylos aplinkybes ir vadovaudamasi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principais, teisėjų kolegija sprendė, jog aplinkybės, atsakovui trukdžiusios priimti sprendimą dėl V. V. mirtino nelaimingo atsitikimo darbe pripažinimo draudiminiu / nedraudiminiu įvykiu, jau yra išnykusios ir atsakovas privalo priimti šį sprendimą nelaukdamas papildomos informacijos iš Rusijos Federacijos teisėsaugos institucijų.

Pirmosios instancijos teismo sprendimas paliktas nepakeistas, o atsakovo apeliacinis skundas atmestas.

2017 m. sausio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-273-525/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-01552-2015-4

Procesinio sprendimo kategorija 7.6.7

[Prieiga internete](#)

8. Užsieniečių teisinė padėtis

8.7. Kiti su užsieniečių teisine padėtimi susiję klausimai

Dėl draudimo sprendimus grįsti faktiniais duomenimis, sudarančiais valstybės ar tarnybos paslaptį, su kuriais asmuo negali susipažinti

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Migracijos departamento prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos sprendimo, kuriuo buvo uždrausta Latvijos Respublikos piliečiui atvykti į Lietuvos Respubliką, teisėtumo ir pagrįstumo.

Valstybės saugumo departamentas raštu informavo Migracijos departamentą apie pareiškėjo veiklą, susijusią su tam tikros organizacijos judėjimu, ir prašė (skubiai) priimti sprendimą dėl jo išsiuntimo ir uždraudimo atvykti į Lietuvos Respubliką 5 metus. Migracijos departamentas, atsižvelgęs į šį Valstybės saugumo departamento raštą, priėmė ginčo sprendimą uždrausti Latvijos Respublikos piliečiui atvykti į Lietuvos Respubliką iki 2021 m. kovo 17 d.; į Užsieniečių registrą (Užsieniečių, kuriems draudžiama atvykti į Lietuvos Respubliką, nacionalinį sąrašą) įrašyti nurodytus jo duomenis. Šios sprendimo priėmimo konkrečios priežastys nei ginčo sprendime, nei pareiškėjo prašymu iki bylos iškėlimo nebuvo nurodytos. Ginčo

sprendime minimas Valstybės saugumo departamento raštas, kurio dalis, aptarta pirmosios instancijos teismo sprendime, nėra įslaptinta (ar buvo išslaptinta), kurioje nurodomi faktai apie TJ pasaulinį musulmonų sunitų judėjimą ir tai, kad pareiškėjo veikla, susijusi su TJ judėjimu, gali paskatinti dalies Lietuvos musulmonų radikalizaciją, pateiktas kartu su Valstybės saugumo departamento atsiliepimu į skundą. Pirmosios instancijos teismas konstatavo, kad Migracijos departamentas, tinkamai įvertinęs Valstybės saugumo departamento pateiktą informaciją ir taikęs teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias draudimo atvykti į Lietuvos Respubliką taikymo pagrindus ir tvarką, priėmė teisėtą bei pagrįstą sprendimą, kurio naikinti nėra teisinio pagrindo, todėl pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą.

LVAT, atsižvelgęs į nacionalinių teisės aktų normų, susijusių su Europos Sąjungos valstybių narių piliečių judėjimo laisve valstybių narių teritorijoje, ir jų turinį atskleidžiančias atitinkamas Direktyvos 2004/38/EB nuostatas, nurodė, kad Migracijos departamento sprendimo turinys neatitinka Lietuvos Respublikos įstatymo dėl užsieniečių teisinės padėties (toliau – Įstatymas) 98¹ straipsnio 1 ir 2 dalių, 133 straipsnio 2¹ dalies, 140 straipsnio 3 dalies, Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalies reikalavimų, kadangi jame jokie, t. y. netgi bendriausi ir abstrakčiausi, faktai, pagrindžiantys išvadą, kodėl pareiškėjo buvimas Lietuvos Respublikoje gali kelti grėsmę valstybės saugumui, nėra nurodyti, todėl šis sprendimas negalėjo būti pripažintas teisėtu vien dėl šios priežasties. LVAT atkreipė dėmesį, kad Įstatymo 140 straipsnio 5 dalies nuostata negali būti aiškinama, kaip suteikianti viešojo administravimo subjektui teisę sprendimus, kurie priimti dėl Europos Sąjungos valstybių narių piliečių keliamos grėsmės valstybės saugumui, viešajai tvarkai ar visuomenei, pagrįsti tik faktiniais duomenimis, sudarančiais valstybės ar tarnybos paslaptį, su kuriais asmuo, kuriam tokiu aktu taikomos poveikio priemonės, negali susipažinti.

Nors aptarta priežastis, t. y. ginčijamo individualaus administracinio akto prieštaravimas aukštesnės galios teisės aktams, yra pakankamas pagrindas panaikinti skundžiamą pirmosios instancijos teismo sprendimą ir tenkinti apeliacinį skundą, šios bylos kontekste LVAT pažymėjo, kad Europos Sąjungos valstybės narės piliečio keliamos grėsmės valstybės saugumui vertinimas kiekvienu konkrečiu atveju turi būti grindžiamas išimtinai atitinkamo asmens elgesiu, kuris turi kelti realią ir akivaizdžią grėsmę, o vertinimas negali būti grindžiamas aplinkybėmis, nesusijusiomis su konkrečiu atveju, arba bendrąja prevencija. Pirmosios instancijos teismas privalo įvertinti tokio pobūdžio viešojo administravimo subjekto sprendimą šiais aspektais, kas nagrinėjamu atveju iš esmės nebuvo padaryta.

Apeliacinis skundas tenkintas, skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas, kuriuo pareiškėjo skundas tenkintas.

2017 m. sausio 18 d. sprendimas administracinėje byloje Nr. A-1048-624/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02049-2016-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 8.7; 57.1.1

[Prieiga internete](#)

13. Muitinės veikla

13.7. Skola muitinei

13.7.1. Muitinės skolininkas

Dėl galbūt trečiųjų asmenų apgauto asmens pripažinimo muitinės skolininku

Apžvelgiamoje byloje ginčas kilo dėl mokesčių administratoriaus sprendimo įregistruoti pareiškėjai skolą muitinei už neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtą ir muitinėje nedeklaruotą transporto priemonę – krovininį automobilį. Toks sprendimas buvo priimtas nustačius, kad šis automobilis iki registracijos Lietuvos Respublikoje buvo registruotas Šveicarijos Konfederacijoje, jis nebuvo deklaruotas, jam nebuvo įforminta importo deklaracija, nebuvo apskaičiuoti ir sumokėti importo muitai, t. y. muitinė vertino, kad ginčo automobilis buvo neteisėtai importuotas.

Pareiškėja, neneigdama pastarosios aplinkybės, ginčijo jos pripažinimo skolininke muitinei pagrįstumą. Teigė, jog ji buvo apgauta – ji pati automobilio nepirko, fiktyvus sandoris buvo reikalingas trečiajam asmeniui, kad šis išvengtų importo maito mokesčio, perkeliant šią prievolę visiškai pašaliniam asmeniui – pareiškėjai. Pareiškėja akcentavo, kad sandoris, kuris sudarytas apgaule ar kitais neteisėtais būdais, negali būti laikomas teisėtu ir įvykusi sandoriu, iš kurio kiltų prievolės apgautajai pusei.

LVAT teisėjų kolegija pirmiausia pažymėjo, kad pagal Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečią įtrauką skolininkais muitinei, be kita ko, laikomi „bet kurie asmenys, įsigiję arba laikę atitinkamas prekes ir jų įsigijimo arba gavimo metu žinoję arba, yra pagrindo manyti, turėję žinoti, kad prekės buvo įvežtos neteisėtai“. Kaip pažymėjo LVAT, ginčo atveju aplinkybė, kad pareiškėja pati neteisėtai neįvežė į Bendrijos muitų teritoriją ginčo automobilio, nėra reikšminga, sprendžiant klausimą dėl jos pripažinimo skolininke Bendrijos muitinės kodekso 202 straipsnio 3 dalies trečios įtraukos taikymo prasme. Svarbu, kad būtų įvykdytos dvi sąlygos, t. y. asmuo įsigijo arba laikė neteisėtai įvežtas prekes ir, antra, žinojo arba, yra pagrindo manyti, kad turėjo žinoti, jog toks prekių įvežimas neteisėtas.

Šiuo aspektu LVAT nurodė, kad sprendžiant klausimą, ar asmuo žinojo (privalėjo žinoti) apie tokio įvežimo neteisėtumą, pakanka nustatyti, jog yra protingas pagrindas manyti, kad jis turėjo žinoti, jog įsigijo (gavo) ir (arba) laikė prekes, kurios buvo įvežtos neteisėtai; nereikalaujama įrodyti, kad asmuo tikrai žinojo, jog įsigyja (gauna) neteisėtai į Bendrijos muitų teritoriją įvežtas prekes.

Apžvelgiamu atveju, nors pareiškėja ginčo transporto priemonės įvežimo į Bendrijos muitų teritoriją veiksmų neatliko, tačiau atsižvelgiant į tai, jog pareiškėja VĮ „Registru centras“ teikė prašymą jos vardu registruoti ginčo transporto priemonę bei susijusius dokumentus (automobilio techninį pasą, automobilio pirkimo–pardavimo sutartis, kurie patvirtino automobilio registraciją Šveicarijos Konfederacijoje), LVAT teisėjų kolegija vertino, kad pareiškėja turėjo suprasti, jog įsigyja iš Šveicarijos Konfederacijos į Bendrijos muitų teritoriją įvežtą automobilį ir privalėjo pasidomėti prekės muitiniu statusu, ar už automobilį sumokėti importo mokesčiai, arba šiuos veiksmus privalėjo atlikti pati. LVAT vertino, kad pareiškėja nagrinėtu atveju nesielgė taip, kaip privalėtų tokioje situacijoje elgtis rūpestingas, apdairus bei sąžiningas asmuo. Atitinkamai, įvertinus byloje esančius įrodymus, buvo padaryta išvada, kad byloje nustatytos aplinkybės sudarė protingą pagrindą manyti, jog pareiškėja turėjo žinoti, kad įsigijo automobilį, kuris į Bendrijos muitų teritoriją buvo įvežtas neteisėtai.

LVAT teisėjų kolegija, atskirai pasisakydama dėl pareiškėjos argumentų, jog sandoris, kuris sudarytas apgaule ar kitais neteisėtais būdais, negali būti laikomas teisėtu ir įvykusių sandoriu, iš kurio kiltų prievolės apgautajai pusei, pažymėjo, kad šios ginčo šalies pareiga mokėti importo mokesčius atsirado ne sutarties pagrindu – pareiškėjos mokestinę atsakomybę sąlygojo būtent Bendrijos muitinės kodekso nustatytų reikalavimų nesilaikymas.

LVAT paliko nepakeistą pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo mokesčių administratoriaus sprendimas pripažinti pareiškėją muitinės skolininke, buvo paliktas galioti.

2017 m. sausio 25 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-195-556/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02508-2015-6

Procesinio sprendimo kategorija 13.7.1

[Prieiga internete](#)

20. Civilinė atsakomybė už žalą, atsiradusią dėl valdžios institucijų neteisėtų veiksmų

20.2. Civilinės atsakomybės sąlygos

20.2.3. Žala

Dėl žalos, sukeltos kalinant neįgaliesiems nepritaikytomis sąlygomis, atlyginimo

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos (toliau – Departamentas) sprendimo teisėtumo ir pagrįstumo, Departamento įpareigojimo laikytis Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktų bei neturtinės žalos atlyginimo pagal Civilinio kodekso 6.271 straipsnį priteisimo pareiškėjui už tai, kad Departamentas atsisakė perkelti pareiškėją į kitą įkalinimo įstaigą ir kad Alytaus pataisos namuose jis buvo kalinamas neįgaliesiems nepritaikytomis sąlygomis.

Pirmosios instancijos teismas nustatė, kad Departamento sprendimas yra teisėtas ir pagrįstas, tačiau pripažino, kad Alytaus pataisos namai neužtikrino pareiškėjui, kaip neįgaliajam, tinkamų kalinimo sąlygų, kiek tai susiję su galimybe savarankiškai naudotis tualetu, dušu ir patekti į valgyklą. Dėl to pareiškėjui priteistas 4 500 Eur neturtinės žalos atlyginimas.

LVAT, nagrinėdamas Alytaus pataisos namų apeliacinį skundą, nurodė, kad Alytaus pataisos namų neteisėti veiksmai (neveikimas) pasireiškė tuo, jog turėdami realią informaciją apie pareiškėjo sveikatos

būklę, atsižvelgdami į jo ribotas galimybes judėti, įskaitant ir nuėjimą į valgyklą, savarankiškai naudotis tualetu / dušu, Alytaus pataisos namai privalėjo sudaryti jo sveikatos būklę atitinkančias gyvenamąsias sąlygas, tačiau to nepadarė. Alytaus pataisos namai nepateikė duomenų, ar tualete / duše buvo įrengti porankiai, be to, apeliantas nepateikė pareiškėjo teiginį, kad jis dėl apribotos judėjimo funkcijos negalėjo patekti į valgyklą, nes reikėjo naudotis laiptais, paneigiančių duomenų. Pareiškėjas atsiliepime į apeliacinį skundą nurodė, kad jis, siekdamas patenkinti šiuos ir kitus būtinus fiziologinius poreikius, buvo priverstas prašyti kitų kalinamųjų pagalbos.

LVAT teisėjų kolegija, įvertinusi nacionalinių ir tarptautinių teisės aktų nuostatas, Europos Žmogaus Teisių Teismo ir Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktiką, atsižvelgusi į gana ilgą pažeidimo laikotarpį (daugiau nei pusantų metų), į tai, su kokiomis kliūtimis pareiškėjas susidūrė įkalinimo įstaigoje dėl jo apsunkinto judėjimo (sunkumai siekiant patenkinti iš esmės pagrindinius fiziologinius poreikius), ir į pareiškėjo skunde nurodytus patirtus neigiamus išgyvenimus ir nepatogumus, sutiko su pirmosios instancijos teismo pozicija, jog dėl to pareiškėjas patyrė neturtinę žalą, kuri turi būti atlyginta pinigais, ir darė išvadą, kad apelianto apeliacinio skundo argumentai dėl skundžiamo pirmosios instancijos teismo sprendimo nepagrįstumo iš esmės yra grindžiami tik deklaratyvaus pobūdžio teiginiais, todėl nepatvirtina jo neteisėtumo.

Apeliacinis skundas atmestas, skundžiamas pirmosios instancijos teismo sprendimas, kuriuo pareiškėjui priteistas 4 500 Eur dydžio neturtinės žalos atlyginimas, paliktas nepakeistas.

2017 m. sausio 16 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2428-520/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-00268-2014-6

Procesinio sprendimo kategorijos: 20.2.3.2; 37.2; 37.3

[Prieiga internete](#)

29. Nacionalinių, Europos Sąjungos ir užsienio institucijų finansinė parama

29.1. Paraiškų administravimas

29.1.2. Išmokų sumažinimas arba neskyrimas, kai nesilaikoma teisės aktų reikalavimų

Dėl ekspertinio konsultavimo ataskaitos reikšmės įrodinėjant paramos lėšomis įsigytų prekių kainos pagrįstumą ir įrodinėjimo naštos paskirstymo šiuo aspektu

Dėl viešųjų pirkimų procedūrų pažeidimo (viešojo pirkimo sutarties esminių pakeitimų aspektu)

Nagrinėtoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) sprendimo, kuriuo, pripažinus netinkamomis finansuoti, nekompensuojama tam tikra paramos suma, o pritaikius 25 procentų sankciją, nekompensuojama kita paramos suma, teisėtumo ir pagrįstumo. Žemės ūkio ministerija sprendimu pareiškėjo skundą atmetė kaip nepagrįstą. Vyriausioji administracinių ginčų komisija (toliau – Komisija) sprendimu pareiškėjo skundo dalies, kuria buvo prašoma panaikinti Agentūros sprendimą, nenagrinėjo, motyvuodama tuo, kad praleistas terminas skundai paduoti, o skundo dalį dėl Žemės ūkio ministerijos sprendimo panaikinimo atmetė. Pirmosios instancijos teismas pripažino, kad nepagrįsta Komisijos sprendimo dalis, kuria atsisakyta vertinti minėtą Agentūros sprendimą. Visgi teismas konstatavo, kad ginčyti Agentūros, Žemės ūkio ministerijos ir Komisijos sprendimai yra teisėti ir jų nėra pagrindo naikinti. Bylos dalį, kurioje buvo prašoma įpareigoti Agentūrą tenkinti pareiškėjo mokėjimo prašymą, teismas nutraukė, pažymėjęs, kad Agentūros sprendimas, kuriuo išnagrinėtas minėtas pareiškėjo mokėjimo prašymas, nėra nugincytas.

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (toliau – ir Administravimo taisyklės) 5.10 punkte nustatyta, kad siekiant apsaugoti Europos Sąjungos ir Lietuvos Respublikos finansinius interesus administruojant paramą, kilus įtarimų dėl taikytų naujo statinio statybos, rekonstravimo ir kapitalinio remonto darbų padidintų kainų, Agentūra gali atlikti tikrinimą vadovaudamasi statinių statybos skaičiuojamųjų kainų nustatymo principais, darbo, medžiagų ir mechanizmų sąnaudų normatyvais bei skaičiuojamosiomis išteklių kainomis, parengtomis teisės aktų nustatyta tvarka atestuotų ekspertizės įmonių, o kilus įtarimui dėl nepagrįstai didelių perkamų prekių ir paslaugų kainų ar technikos (įrangos) naujumo ir (arba) nusidėvėjimo – atlieka užsakomąją išlaidų skaičiuojamųjų kainų ekspertizę arba technikos (įrangos) naujumo ir (arba) nusidėvėjimo ekspertizę, kilus įtarimų dėl projekto ir (arba) investicijų atitikties

Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės tikslams – atlieka užsakomąją projekto ir (arba) investicijų atitikties priemonės tikslams ekspertizę ir vadovaudamasi jos rezultatais, priima galutinį sprendimą dėl tinkamų finansuoti išlaidų, nustatant paramos sumą ir tinkamumą, bei netinkamų finansuoti išlaidų dydžio, taikant sankciją (šioms funkcijoms atlikti Agentūra gali pasitelkti nepriklausomus ekspertus). Nors pareiškėjas teigė, kad UAB „Civitta“ ekspertinio konsultavimo ataskaita nėra ekspertizė Administravimo taisyklių 5.10 punkto prasme, tačiau LVAT pažymėjo, kad ekspertai minėtoje ataskaitoje pateikė išvadas dėl pareiškėjo įsigytų prekių maksimalios rinkos kainos. Kadangi aptariama ekspertizė pagal Administravimo taisyklių 5.10 punktą norimas tikslas, išplaukiantis iš Administravimo taisyklių 5.10 punkto, t. y. išsiaiškinti, ar prekių įsigijimo kainos nebuvo pagrįstai per didelės, buvo pasiektas, LVAT vertinimu, minėtos ekspertizės nelaikyti išlaidų skaičiuojamųjų kainų ekspertizė Administravimo taisyklių 5.10 punkto prasme, nėra pagrindo.

Vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo nuostatomis, reglamentuojančiomis įrodinėjimo paskirstymo pareigą administracinių bylų teisenoje, Agentūrai pateikus UAB „Civitta“ ekspertinio konsultavimo ataskaitą, kurioje konstatuojama, kad ginčo prekių kaina viršijo maksimalią rinkos kainą, įrodyti, kad prekių kaina visgi buvo pagrįsta, LVAT nuomone, tenka pareiškėjui. Tačiau pareiškėjas tokių įrodymų nepateikė. Taip pat pareiškėjas nepateikė įrodymų, pagrindžiančių, jog UAB „Civitta“ ekspertizė būtų nepatikima, atlikta netinkamai, dėl ko ekspertizės rezultatas būtų klaidingas. Todėl nagrinėtoje byloje nebuvo galima konstatuoti, kad Agentūra padarė nepagrįstą išvadą, pripažinusi, jog prekių maksimalią rinkos kainą viršijančios įsigijimo išlaidos negali būti kompensuojamos.

Atsižvelgiant į tai, pareiškėjas rangovui sumokėjo tam tikrą pinigų sumą, tačiau įrodymų, kad pinigai buvo pervesti už į statybos objektą atvežtas medžiagas ir atliktus darbus, byloje nebuvo, pareiškėjas taip pat nedetalizavo, už kokius konkrečius padarytus darbus, atvežtas medžiagas minėtas mokėjimas buvo atliktas, LVAT nuomone, pareiškėjo argumentai, kad pinigai buvo pervesti už statybos medžiagas ir darbus, atliktus iki darbų priverstinio sustabdymo, nepagrįsti, o pinigų sumokėjimas rangovui gali būti vertinamas kaip avansas. Nei pirkimo sąlygose, nei rangos sutartyje nenumačius avanso mokėjimo, o pareiškėjui sumokėjus avansą rangovui, minėti veiksmai laikytini pirkimo (rangos) sutarties keitimu. Nurodęs, kad Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, remdamasis Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, yra išaiškinęs, jog galiojančios viešojo pirkimo sutarties pakeitimas gali būti laikomas esminiu, jei juo nustatomos sąlygos, kurios, jei būtų nurodytos pradinės sutarties sudarymo procedūros metu, būtų suteikusios galimybę dalyvauti kitiems, nei dalyvavo, konkurso dalyviams arba konkurso nugalėtoju pripažinti kito, nei pasirinktasis, asmens pasiūlymą, LVAT nusprendė, kad pirkimo sąlygose nustačius, jog už perkamus darbus bus mokamas avansas, viešajame pirkime galbūt būtų nusprendę dalyvauti ir kiti tiekėjai, kurie galėjo pasiūlyti mažesnę kainą. Tai, kad šiame viešajame pirkime dalyvavo tik vienas tiekėjas (rangovas), nepaneigia minėtos galimybės. Avanso pirkimo sąlygose numatymo atveju ir dėl to atsiradus daugiau galimų tiekėjų (rangovų), norinčių sudaryti pirkimo (rangos) sutartį, galėjo būti racionaliau panaudotos lėšos, be kita ko, realiai užtikrinta tiekėjų konkurencija ir Viešųjų pirkimų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintas lygiateisiškumo principas. Taigi pareiškėjas, rangovui sumokėdamas avansą, iš esmės pakeitė pirkimo sutarties sąlygas tam neturėdamas pagrindo ir taip pažeidė Viešųjų pirkimų įstatymo 18 straipsnio 8 dalies nuostatą, draudžiančią keisti pirkimo sutarties sąlygas, kurias pakeitus būtų pažeisti šio įstatymo 3 straipsnyje įtvirtinti principai ir tikslai.

Apeliacinis skundas atmestas.

2017 m. sausio 3 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-997-575/2017

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-04215-2015-3

Procesinio sprendimo kategorijos: 29.1.2; 29.3

[Prieiga internete](#)

29.1.3. Išmoky, išmokėtų ir (arba) panaudotų pažeidžiant teisės aktus, gražinimas ir išieškojimas

Dėl paramos lėšų netinkamo panaudojimo ir sankcijų už pažeidimus taikymo sąlygų

Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Nacionalinės mokėjimo agentūros prie Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijos sprendimo ir rašto panaikinimo, kuriais nuspręsta susigrąžinti išmokėtą paramos

sumą bei nutraukta paramos sutartis. Sprendime buvo nurodoma, kad pareiškėjas nustojo vykdyti projektą, negali pasiekti nustatytų projekto uždavinių, tikslų; pareiškėjas dalį už paramos lėšas įsigytų investicijų naudojo ne Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos priemonės „Miškų ekonominės vertės didinimas“ įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose Lietuvos žemės ūkio ministro 2011 m. vasario 15 d. įsakymu Nr. 3D-123, ir paraiškoje numatytais veiksmais vykdyti; laiku neteikė informacijos Agentūrai; nesudarė sąlygų atlikti patikrą vietoje. Pirmosios instancijos teismas sprendimu pareiškėjo skundą patenkino iš dalies, panaikino Agentūros sprendimą ir raštą bei įpareigojo jį iš naujo išnagrinėti klausimą dėl sankcijos pareiškėjui skyrimo už paramos sutarties pažeidimus.

Apžvelgęs ginčyto sprendimo priėmimo metu (2015 m. liepos 13 d.) galiojusią Lietuvos kaimo plėtros 2007–2013 metų programos administravimo taisyklių, patvirtintų Lietuvos žemės ūkio ministro 2007 m. balandžio 6 d. įsakymu Nr. 3D-153 (toliau – Administravimo taisyklės), 3, 197 punktus, taip pat 2005 m. birželio 21 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1290/2005 dėl bendrosios žemės ūkio politikos finansavimo, 2013 m. gruodžio 17 d. Europos parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1305/2013 dėl paramos kaimo plėtrai, teikiamos Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai (EŽŪFKP) lėšomis, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1698/2005, 2011 m. sausio 27 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 65/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1698/2005 kontrolės procedūrų įgyvendinimo ir kompleksinio paramos susiejimo įgyvendinimo taisyklės, susijusios su paramos kaimo plėtrai priemonėmis, normas, LVAT konstatavo, kad iš jų seka, jog Administravimo taisyklių 197.3.2 ir 197.3.14 punktai turi būti taikomi atsižvelgiant į tai, kad:

– Paramos gavėjui išmokama suma yra skirta ne asmeniniam jo praturtėjimui, ne verslo plėtrai apskritai gautas lėšas naudojant ten, kur tuo metu yra didesnė galimybė gauti pajamas ir pelną, o skirta konkrečioms priemonėms, siekiant paminėtose normose ir paramos sutartyje nurodytų konkrečių tikslų ir uždavinių. Gautų lėšų panaudojimas ne paramos sutartyje nurodytais tikslais yra rimtas pažeidimas, galintis sukelti pačias griežčiausias pasekmes paramos gavėjui;

– Sankcija (paramos ar jos dalies susigrąžinimas) nėra vertintina, kaip baudmė nacionalinės baudžiamosios teisės prasme, tiesioginės tyčios nustatymas baudžiamosios teisės prasme nėra reikalingas taikant šią sankciją. Sankcijai pritaikyti pakanka konstatuoti aplaidumo ar netinkamo ūkinės komercinės veiklos vykdymo aplinkybę;

– Taikant sankciją (paramos ar jos dalies susigrąžinimą), būtina atsižvelgti į pažeidimo rimtumą, mastą, trukmę ir pasekmes.

LVAT taip pat pažymėjo, kad Administravimo taisyklėse nurodytos sankcijų rūšys ir jų skyrimo pagrindai yra specialiosios teisės normos, taikomos paramos gavėjui nesilaikant paramos suteikimo reikalavimų ir (arba) pažeidžiant paramos gavimo ir naudojimo sąlygas ir (arba) nesilaikant paramos paraiškoje numatytų reikalavimų ir (arba) prisiimtų įsipareigojimų. Be to, Paramos sutartis yra sudaryta viešosios teisės reguliavimo srityje, administracinės teisės normų pagrindu, sutarties vykdymo bei pasibaigimo teisinį režimą nustato administracinės teisės normos, o šalys sutarties sąlygų pasirinkti negali, t. y. ginčo sutartis yra administracinė sutartis. Taigi sankcijos, nustatytos Administravimo taisyklėse, negali būti aiškinamos siejant jas su Įgyvendinimo taisyklėmis ar paramos sutartimi tokiu būdu, kad prarastų savo prasmę, pažodžiui išdėstytą tekste. Todėl LVAT atmetė pareiškėjo paaiškinimus dalyje, kad pranešus Agentūrai apie negalėjimą vykdyti projektą, sankcijos negali būti taikomos, ar ji atleidžiama nuo pareigos projektą įvykdyti, kadangi tai tiesiogiai prieštarauja Administravimo taisyklių 197.3.2 punktui ir anksčiau paminėtų reglamentų normoms. Pirmosios instancijos teismas, pritaręs tokiems pareiškėjo paaiškinimams, LVAT vertinimu, suklydo taikydamas materialiosios teisės normas.

Agentūros apeliacinis skundas patenkintas, pirmosios instancijos teismo sprendimas panaikintas ir priimtas naujas sprendimas – pareiškėjo skundas atmestas.

2017 m. sausio 31 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-1124-575/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04977-2015-8

Procesinio sprendimo kategorija 29.1.3

31. Ryšių reguliavimas

Dėl televizijos transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkos apibrėžimo bei ūkio subjekto pripažinimo turinčiu didelę įtaką joje

Pareiškėjas AB „Lietuvos radijo ir televizijos centras“ (toliau – pareiškėjas, apeliantas) prašė teismo panaikinti atsakovo Ryšių reguliavimo tarnybos (toliau – Tarnyba) įsakymus, kuriuose *inter alia*: 1) nustatyti transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų rinkų apibrėžimai; 2) pareiškėjas pripažintas turinčiu didelę įtaką televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje ir 3) pareiškėjui nustatyti įpareigojimai. Pirmosios instancijos teismas pareiškėjo skundą atmetė.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog sprendžiant ginčą dėl pareiškėjui pritaikytų *ex ante* (iš anksto) priemonių pagrįstumo, teismas pirmiausia turėjo patikrinti, ar tinkamai buvo apibrėžta rinka, ar pagrįstai subjektas pripažintas turinčiu didelę įtaką (dominuoja) apibrėžtoje rinkoje, ir tik tuomet vertinti taikomų priemonių tinkamumą ir būtinumą. Aptartas veiksmų nuoseklumas reikšmingas dėl to, kad kiekvieno vertinimo etapo metu padaryta išvada yra nulemianti kitą vertinimo etapą, t. y. tik apibrėžus aktualią rinką, gali būti sprendžiama dėl atitinkamo subjekto didelės įtakos šioje rinkoje, ir tik nustačius subjekto didelės įtakos (dominavimo) rinkoje faktą, gali būti sprendžiama dėl *ex ante* priemonių taikymo.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad pareiškėjas, teigdamas, jog jo televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugų pirkėju turėtų būti laikomas galutinis vartotojas, televizijos programų žiūrovas, nepagrįstai tapatino transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugas su televizijos programų turinio perdavimo paslauga, nes tai neatitiko faktinės situacijos. Televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugos pirkėju negali būti laikomas televizijos programų turinio vartotojas, nes pareiškėjo teikiama televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslauga yra tik priemonė, kurios pagalba transliacijų perdavimo (turinio) paslauga perduodama vartotojui, ir pastarosios paslaugos teikėjai sudaro savarankišką rinką pareiškėjo teikiamai paslaugai įsigyti. Transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslauga apibrėžiama, kaip priemonių, reikalingų elektroninių ryšių paslaugoms, kurių pagalba transliacijos perduodamos į galutinius vartotojų galinius įrenginius, teikti, suteikimas. Kad transliacijos būtų perduotos galutiniams vartotojams, transliuotojai ir retransliuotojai perka transliacijų perdavimo paslaugas iš transliacijų perdavimo paslaugų teikėjų arba, sukūrę savo infrastruktūrą, šias paslaugas teikia patys sau. Taigi radijo ir televizijos programoms pateikti visuomenei naudojamas ne transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugos, o pačių transliacijų perdavimo paslaugos. Dėl to LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugų pirkėjais apibrėžiant didmeninę rinką pagrįstai buvo laikomi ne turinio paslaugos galutiniai vartotojai, bet transliacijų perdavimo paslaugos teikėjai, perkantys transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugas iš transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų teikėjų, nagrinėjamu atveju – pareiškėjo ar kitų subjektų, teikiančių televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugas. Televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugų didmeninė rinka funkcionuoja savarankiškai transliacijų perdavimo paslaugų rinkos atžvilgiu, t. y. transliacijų perdavimo paslaugos teikėjai televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugas įsigyja atskirai nuo transliacijų perdavimo paslaugų, kurios yra skirtos radijo ir televizijos programoms pateikti visuomenei. Apeliantas nepagrįstai savo teikiamų paslaugų pirkėjais įvardijo ne transliacijų perdavimo paslaugos teikėjus, bet galutinius paslaugos vartotojus, televizijos programų žiūrovus. Aptariamam atveju yra aktualu ne galutinių paslaugos vartotojų, televizijos programų žiūrovų, kaip pirkėjų požiūris, gauti tinkamą prekės ar paslaugos pakaitalą viena kitai pagal jų savybes, naudojimą ir kainas, bet transliacijų perdavimo paslaugos teikėjų požiūris dėl galimybės gauti televizijos transliacijų perdavimo antžemiais tinklais priemonių teikimo paslaugų tinkamą pakaitalą pagal savybes, naudojimą ir kainas.

LVAT teisėjų kolegija nurodė, jog paklausos ir pasiūlos pakeičiamumo egzistavimas gali būti nustatomas, užduodant hipotetinio monopolisto testo klausimą, kuriuo tiriama galima produkto (paslaugos) gavėjų (pirkėjų) reakcija į ilgalaikį kainų padidėjimą 5–10 procentų, laikant, kad kitų produktų (paslaugų) kainos išlieka nepakitusios. Byloje buvo konstatuota, kad konkrečios technologinės platformos priemonių paslaugų kainoms pakilus 5–10 procentų, šių priemonių pirkėjai nekeis transliacijų perdavimo priemonių kitos platformos transliacijų perdavimo priemonių paslaugomis. Galimybės pakeisti televizijos transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų platformą nebuvimas rodo, kad skirtingomis platformomis teikiamos televizijos transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugos nėra pakeičiamos tarpusavyje paklausos atžvilgiu.

LVAT teisėjų kolegija nepagrįstu laikė argumentą, kad pareiškėjas yra diskriminuojamas palydovinio ryšio tinklų, kabelinės televizijos tinklų bei IPTV tinklų atžvilgiu, nes technologinio neutralumo principas

reiškia, kad teisės normos turi būti taikomos, atsižvelgiant į tikslus, kurių siekiama atitinkamomis teisės normomis, ir stengiantis, kad, kiek tai pagrįsta, vien tik dėl jų taikymo nebūtų skatinamas arba diskriminuojamas konkrečių technologijų naudojimas, taip pat kad teisės normos būtų taikomos kiek įmanoma neatsižvelgiant į technologijas, kurios naudojamos su konkrečiu teisiniu santykiu susijusiems elektroninių ryšių tinklams ar elektroninių ryšių paslaugoms teikti. Tie tikslai, kurių siekė atsakovas apibrėždamas rinkas, yra orientuoti į konkurencingumo skatinimą televizijos transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių teikimo paslaugų rinkoje ir nesietini su konkrečių technologijų skatinimu ar diskriminavimu, nebuvo nustatyta jokių duomenų, kad atskirų televizijos transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugų didmeninių rinkų apibrėžimas technologijų pagrindu sukurtų prielaidas savaime vienu technologijų pranašumui kitų atžvilgiu.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad pareiškėjo pateikiami duomenys apie galimybę kitiems ūkio subjektams patekti į rinką nekuriant savo infrastruktūros, bet pasinaudojant kitų ūkio subjektų valdomais aukštuminiiais pastatais, judriojo ryšio operatorių turimais anteniniiais bokštais ir pan., laikytini neturinčiais esminės reikšmės, sprendžiant dėl patekimo į rinką barjerų dydžio, nepaneigia atsakovo konstatuoto fakto, kad šiuo metu patekimo į rinką kliūtys yra didelės ir pastovios. Tai reiškia, kad siekiančiam patekti į nagrinėjamą rinką, ūkio subjektui reikia savo infrastruktūros, jos sukūrimui reikalingos didelės investicijos.

Aptardama apelianto argumentus dėl duomenų, kuriais priimdama ginčijamus įsakymus naudojosi Tarnyba, objektyvumo, LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, kad Tarnyba apklausė tik tuos ūkio subjektus, kurie realiai teikė ar gavo rinkos tyrime analizuojamas paslaugas. Aptariamoms rinkos situacijos įvertinimui Tarnyba naudojo informaciją, gautą respondentams (transliacijų perdavimo paslaugų teikėjams ir gavėjams) užpildžius ir pateikus anketas, taip pat kitą Tarnybos turimą informaciją bei viešai paskelbtą informaciją. Nurodyta, jog hipotetinis pakeičiamumas pasiūlos atžvilgiu nėra pakankamas, apibrėžiant atitinkamą rinką, todėl panašios infrastruktūros egzistavimas, kai nėra įrodymų apie realius ketinimus pradėti teikti paslaugas faktiškai, nėra paslaugos alternatyva savaime. Nėra pagrindo įtraukti į atitinkamos rinkos perspektyvos vertinimą ūkio subjektus, kurie tik valdo aukštuminius statinius (pvz., UAB „Vilniaus vandenys“), nes tam, kad būtų galima pritaikyti tokius statinius televizijos transliacijų perdavimui antžeminiiais tinklais, priemonių paslaugų teikimui, juos būtų būtina atitinkamai įrengti.

Pasak LVAT teisėjų kolegijos, argumentai, kad teisinis reguliavimas nulemia, jog pareiškėjas negali nei atsisakyti sudaryti sutarties, nei vienašališkai nustatyti paslaugos kainos, neturi reikšmės, sprendžiant dėl veiksmingos konkurencijos egzistavimo nagrinėjamoje rinkoje. Įpareigojimas elektroninių ryšių infrastruktūros valdytojui bendrai naudoti jo valdomą elektroninių ryšių infrastruktūrą taikomas neatsižvelgiant į jo įtaką rinkoje, o *ex ante* įpareigojimų, įskaitant įpareigojimą suteikti prieigą, paskirtis – užtikrinti konkurencingos rinkos plėtrą. Prieiga prie pareiškėjo valdomų transliacijų perdavimo antžeminiiais tinklais priemonių sudaroma galimybė kitiems ūkio subjektams teikti transliacijų perdavimo paslaugas, o ne teikti transliacijų perdavimo priemonių teikimo paslaugas. Aplinkybė, kad teisės aktai nustato terminus sutarčiai dėl infrastruktūros bendro naudojimo sudaryti, kad suinteresuota šalis gali kreiptis į Tarnybą dėl ginčo nagrinėjimo, taip pat neturi esminės reikšmės konkurencingumo rinkoje vertinimui, nes tokiais atvejais reali galimybė naudotis elektroninių ryšių infrastruktūra gali atsirasti tik po kelių mėnesių arba dar ilgesnio laikotarpio, neįskaičiuojant elektroninių ryšių infrastruktūros valdytojo ir ūkio subjekto derybų laiko.

Byloje ginčyti Ryšių reguliavimo tarnybos įsakymai buvo pagrįsti rinkos tyrimo rezultatais ir juos apibendrinančiomis Ataskaitos išvadomis. Teisėjų kolegija pareiškėjo apeliacinį skundą atmetė, o pirmosios instancijos teismo sprendimą paliko nepakeistą.

2017 m. sausio 9 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-2054-492/2016

Teisminio proceso Nr. 3-61-3-02891-2014-0

Procesinio sprendimo kategorija 31

[Prieiga internete](#)

II. Administracinių bylų teisena

43. Teisė kreiptis į teismą ir jos realizavimas

43.3. Skundo priėmimas ir trūkumų šalinimas

Dėl atstovo pasirašytų procesinių dokumentų pateikimo teismui

Apžvelgiamoje byloje atskiruoju skundu buvo skundžiama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria pareiškėjų skundą atsisakyta priimti, kaip paduotą neįgalio vesti bylą asmens (ABTJ 33 str. 2 d. 8 p.).

Pareiškėjai paskutinius keletą metų gyveno ne Lietuvoje, jų nuolatinė darbo vieta Norvegijoje. Pirmosios instancijos teismas, įvertinęs pareiškėjų ir jų atstovės advokato padėjėjos sudarytą atstovavimo sutartį, nusprendė, jog joje nebuvo numatyta atstovės teisė paduoti skundą pareiškėjų vardu, todėl skundą atsisakė priimti kaip paduotą neįgalio vesti bylą asmens.

Pareiškėjai, nesutikdami su tokiu pirmosios instancijos teismo sprendimu, teigė, jog tarp atstovavimo sutartyje nurodytų teisių buvo ir ta, kad atstovė turėjo teisę daryti kliento vardu pareiškimus su teise pasirašyti. Be to, kartu su atskiruoju skundu pateiktoje Teisinių paslaugų sutartyje išsamiau aptartos atstovės teisės, tarp kurių ir teisė pasirašyti ir pateikti skundus visų instancijų teismuose. Atstovavimo sutartis buvo sudaryta Teisinių paslaugų sutarties pagrindu, kaip tam tikra santrauka, todėl joje galėjo neatsispindėti visa atstovės teisių apimtis. Tokiu būdu, pareiškėjų teigimu, skundo-pareiškimo pateikimas pirmosios instancijos teismui, jį paduodant pareiškėjų įgaliotam atstovui, realiai atitiko pareiškėjų tikrąją valią.

LVAT teisėjų kolegija nusprendė, jog nebuvo pagrindo konstatuoti, kad skundą teismui pareiškėjų vardu padavė tokios teisės neturintis asmuo. Nors pirmosios instancijos teismui ir buvo pateikta atstovavimo sutartis, kurioje nevisiškai tinkamai apibrėžta pareiškėjų atstovės teisių apimtis, tačiau atskiruoju skundu, jame pateiktais argumentais bei prie jo pridėtais dokumentais pareiškėjai patvirtino savo valią būti atstovaujamiems atstovės advokato padėjėjos, kuriai suteikė ir teisę jų vardu pasirašyti bei pateikti skundą administraciniam teismui.

LVAT teisėjų kolegija pabrėžė, kad jei suinteresuoto asmens (pareiškėjo) vardu prašymą (skundą) pateikė tinkamų įgaliojimų neturintis asmuo (atstovas), proceso iniciatyvos teisę turinčiam asmeniui negali būti varžoma teisė į teismą, todėl tokiu atveju turi būti taikomas prašymo (skundo) trūkumų šalinimo institutas. Kitaip tariant, teismas turėtų pirmiausia pasiūlyti pateikti papildomus duomenis apie suteiktus įgaliojimus, t. y. ištaisyti skundo trūkumus, o ne iš karto atsisakyti priimti skundą. Todėl nagrinėtu atveju pirmosios instancijos teismas, nustatęs, jog prie skundo pridėta atstovavimo sutartis nevisiškai tinkamai apibrėžė pareiškėjų atstovės įgaliojimus, turėjo ne atsisakyti priimti pareiškėjų skundą, tačiau pasiūlyti ištaisyti skundo trūkumus, pateikiant tinkamą atstovavimo sutartį. Juo labiau, kad pareiškėjų atskirąjį skundą, paduotą kartu su Teisinių paslaugų sutartimi, pirmosios instancijos teismas priėmė ir tokiu būdu patvirtino pareiškėjų atstovės įgaliojimus.

LVAT teisėjų kolegija tenkino pareiškėjų atskirąjį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškėjų skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-64-261/2017

Teisminio proceso Nr. 3-65-3-00533-2016-7

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.3; 43.5.8

[Prieiga internete](#)

Dėl neskaitmenizuotos teisėjo rezoliucijos pratęsti terminą skundo trūkumams pašalinti

Apžvelgiamoje byloje pareiškėjas nesutiko su Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartimi, kuria skundas laikytas nepaduotu ir grąžintas pareiškėjui. Ši nutartis priimta konstatavus, kad pareiškėjas per nustatytą terminą nepašalino nutartyje įvardytų skundo trūkumų.

Vilniaus apygardos administracinio teismo teisėjo rezoliucija (teisėjo įrašas pareiškėjo pateiktame procesiniame dokumente) terminas skundo trūkumams pašalinti buvo pratęstas. Pareiškėjas atskirąjį skundą argumentuoja tuo, kad jo prašymas dėl procesinio termino pratęsimo EPP sistemoje nebuvo skaitmenizuotas, todėl apie termino pratęsimą jis negalėjo sužinoti. Spalio 10 d. su pareiškėju susisiekęs teismo darbuotojas jį informavo apie procesinio termino pratęsimą. Tačiau įvertinus Lietuvos teismų informacinės sistemos LITEKO duomenis, nebuvo objektyvių duomenų, kad pareiškėjui laiku buvo pranešta (ar jis galėjo sužinoti) apie pirmosios instancijos teismo sprendimą pratęsti terminą pašalinti skundo trūkumus, nors prašyme dėl procesinio termino pratęsimo įrašyta, kad pranešta telefonu.

LVAT vertinimu, kilusios abejonės traktuotinos pareiškėjo naudai. Nustatytos aplinkybės galėjo turėti įtakos pareiškėjui realizuojant teisminės gynybos teisę. Dėl to, atsižvelgiant į pareiškėjo siekį ginti savo teises, užtikrinant teisminės gynybos prienamumo ir teisės būti išklaustyta principų įgyvendinimą, vadovaujantis teisingumo ir protingumo kriterijais, buvo pagrindas konstatuoti ginčijamos pirmosios instancijos teismo nutarties nepagrįstumą.

LVAT pareiškėjo atskirąjį skundą patenkino iš dalies, o Vilniaus apygardos administracinio teismo nutartį panaikino ir perdavė skundo priėmimo klausimą pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. sausio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-48-143/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03484-2016-1

Procesinio sprendimo kategorija 43.3

[Prieiga internete](#)

43.5. Atsisakymas priimti skundą

43.5.1. Kai skundas nenagrinėtinas ABTĮ nustatyta tvarka

Dėl Valstybinės saugomų teritorijų tarnybos prie Aplinkos ministerijos galimybės ginti viešąjį interesą

Apžvelgiamoje byloje pateikto atskirojo skundo dalykas – pirmosios instancijos teismo nutarties, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundą, nustačius, kad jis nenagrinėtinas teismų administracinio proceso tvarka, teisėtumas ir pagrįstumas.

ABTĮ 55 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad įstatymų nustatytais atvejais prokuroras, viešojo administravimo subjektai, organizacijos ar fiziniai asmenys gali kreiptis į teismą su pareiškimu, kad būtų apgintas viešasis interesas arba apgintos valstybės, savivaldybės ir asmenų teisės bei įstatymų saugomi interesai. Ši teisės akto nuostata suponuoja išvadą, kad viešieji interesai yra ginami tik įstatymų nustatytais atvejais ir tik įstatymuose numatytiems subjektams kreipiantis į teismą. Tokia išvada sietina su idėja, jog pareiškėjas, kuris kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo, gina ne jam pačiam priklausančią subjektingą teisę, o konstitucinį interesą, priklausantį visuomenei ar jos daliai. Tuo tarpu nustačius, jog įstatymai nesuteikia pareiškėjui teisės kreiptis į teismą dėl skunde (prašyme) nurodomo viešojo intereso gynimo, teisėjas privalo atsisakyti priimti tokį skundą (prašymą).

Valstybinė saugomų teritorijų tarnyba prie Aplinkos ministerijos nurodė, kad gina viešąjį interesą, tačiau ji nenurodė įstatymo, kuriame būtų įtvirtinta teisė šiai institucijai, ginant viešąjį interesą, kreiptis į teismą. LVAT teisėjų kolegija nurodė, kad sprendžiant skundo padavimo priėmimo klausimą, pareiškėjui teigiant, kad jis gina viešąjį interesą, šio teiginio pagrindimui nepakanka vien pateikti argumentus dėl ginamo intereso svarbos. Papildomai turi būti pateikiami įrodymai, jog įstatymai suteikia teisę skundą padavusiam asmeniui kreiptis į teismą, ginant viešąjį interesą. Priešingu atveju, šių įrodymų nepateikus ir teismui nenustačius, kad pareiškėjas turi minėtą teisę, skundą turi būti atsisakoma priimti kaip nenagrinėtiną teismų.

Nei pareiškėjo nurodytos Lietuvos Respublikos saugomų teritorijų įstatymo, nei Lietuvos Respublikos civilinio kodekso, nei kitų teisės aktų nuostatos tiesiogiai Valstybinei saugomų teritorijų tarnybai prie Aplinkos ministerijos nesuteikia teisės ginti viešąjį interesą administraciniuose teisiniuose santykiuose.

LVAT pareiškėjo atskirąjį skundą atmetė, o pirmosios instancijos nutartį paliko nepakeistą.

2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-65-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-65-3-00513-2016-5

Procesinio sprendimo kategorijos: 43.5.7; 43.7

[Prieiga internete](#)

Dėl savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Statybos dokumentų skyriaus sprendimo

Atskiruoju skundu buvo ginčijama pirmosios instancijos teismo nutartis, kuria atsisakyta priimti pareiškėjo skundą tuo pagrindu, kad skundžiamas Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Miesto plėtros departamento Statybos dokumentų skyriaus sprendimas (raštas) „Dėl projektinių pasiūlymų rengimo užduoties tvirtinimo“ pareiškėjui nesukėlė materialinio pobūdžio teisinių pasekmių.

Pareiškėjas ginčijo sprendimą, kuriuo Statybos dokumentų skyrius, išnagrinėjęs pareiškėjo prašymą, atsisakė spręsti klausimą dėl projektinių pasiūlymų rengimo užduoties patvirtinimo vienbučio gyvenamojo namo rekonstravimui į daugiabutį gyvenamąjį namą. Tam, kad minėtas pareiškėjo prašymas būtų priimtas, Statybos dokumentų skyrius pareikalavo: 1) prašymą patvirtinti projektinių pasiūlymų rengimo užduotį pateikti popierine forma; 2) pateikti du popierinius projektinių pasiūlymų rengimo užduoties egzempliorius; 3) pateikti projektinių pasiūlymų eskizą; 4) pateikti bendraturčio raštišką sutikimą dėl statybos leidimo išdavimo vieno asmens vardu; 5) pateikti žemės sklypo sutvarkymo planą.

LVAT vertinimu, ginčijamas sprendimas sukėlė pareiškėjui materialinio pobūdžio pasekmes, kadangi Statybos dokumentų skyrius akivaizdžiai neketino priimti jokių kitų sprendimų, kol nebus pateikti dokumentai, o pareiškėjas jų neketino pateikti, manydamas, kad reikalavimai neteisėti. Susidarius tokiai situacijai, nebuvo pagrindo vertinti, kad sprendimas buvo tarpinis dokumentas ir negalėjo būti savarankišku administracinės bylos dalyku. Tarp šalių kilo ginčas, kuris nagrinėtinas teisme. Taigi, priėmęs pareiškėjo skundą, teismas turėtų įvertinti, ar Statybos dokumentų skyriaus keliami reikalavimai yra pagrįsti teisės aktų nuostatomis ir ar pareiškėjas iš tiesų turi pareigą juos įvykdyti.

Atsižvelgusi į išdėstytus argumentus, LVAT teisėjų kolegija patenkino pareiškėjo atskirąjį skundą, panaikino pirmosios instancijos teismo nutartį ir pareiškėjo skundo priėmimo klausimą perdavė pirmosios instancijos teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-96-575/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04512-2016-4

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

Dėl prašymo, susijusio su informacija apie tarnybinį patikrinimą, pateikimo

Nagrinėtos bylos dalykas – Vilniaus apygardos administracinio teismo nutarties, kuria teismas atsisakė priimti pareiškėjo skundą, kaip nenagrinėtiną teismų, teisėtumas ir pagrįstumas.

Pareiškėjas kreipėsi į Generalinę prokuratūrą dėl, jo manymu, Panevėžio apylinkės prokuratūros prokurorų netinkamai atliekamo ikiteisminio tyrimo baudžiamojame byloje. Generalinė prokuratūra, išnagrinėjusi pareiškėjo skundą, pradėjo tarnybinį patikrinimą. Pareiškėjas Generalinei prokuratūrai pateikė prašymą pateikti tarnybinio patikrinimo išvadas (tarnybinio patikrinimo sprendimo nuorašą). Generalinė prokuratūra, atsakydama į šį prašymą, rašte, vadovaudamasi Asmenų aptarnavimo Lietuvos Respublikos prokuratūroje tvarkos aprašo 74 punktu, atsisakė tenkinti pareiškėjo prašymą. Šiame punkte nustatyta, kad duomenys apie tarnybinius patikrinimus ir kitas su tarnybine atsakomybe susijusias vidaus administravimo procedūras pareiškėjams neteikiami, tačiau duomenys apie paskirtas tarnybines nuobaudas teikiami teisės aktų nustatyta tvarka.

LVAT vertinimu, pareiškėjo kreipimasis į prokuratūrą iš esmės buvo prašymas dėl informacijos apie tarnybinį patikrinimą pateikimo. Asmens teisę gauti informaciją, šios teisės įgyvendinimo tvarką, valstybės bei savivaldybių institucijų ir įstaigų veiksmus teikiant informaciją asmenims reglamentuoja Teisės gauti informaciją iš valstybės ir savivaldybės institucijų ir įstaigų įstatymas. Generalinė prokuratūra yra valstybės institucija, todėl jos atžvilgiu taikytinos Teisės gauti informaciją įstatymo nuostatos, taigi atsakovas turi teikti informaciją pagal šiame įstatyme nustatytą tvarką ir terminus, o tuo atveju, jei prašoma informacija nedisponuoja, persiųsti prašymą kompetentingai institucijai, kuri turi prašomą informaciją arba atsakyti ją teikti, nurodydamas atsisakymo pagrindą (Teisės gauti informaciją įstatymo 3, 12–16 straipsniai). Pažymėtina, kad Teisės gauti informaciją įstatymo 19 straipsnis nustato, kad pareiškėjas turi teisę apskųsti įstaigos veiksmus įstatymų nustatyta tvarka.

ABTĮ 23 straipsnio 1 dalyje įtvirtinta, kad skundą (prašymą) dėl viešojo administravimo subjekto priimto teisės akto ar veiksmo (neveikimo) turi teisę paduoti asmenys, kai jie mano, kad jų teisės ar įstatymų saugomi interesai yra pažeisti. Tačiau tik bylos nagrinėjimo iš esmės metu gali būti nuspręsta, ar pareiškėjas turi teisę į pareikšto reikalavimo tenkinimą. Teismas, spręsdamas, ar kreipėsis dėl pažeistos teisės ar įstatymų saugomo intereso gynimo asmuo turi jo nurodytas teises bei įstatymų saugomus interesus ir ar šios teisės bei interesai objektyviai yra pažeisti pareiškėjo nurodytu būdu, turi analizuoti visas skunde nurodytas aplinkybes, kuriomis asmuo grindžia savo teisių ar interesų pažeidimą.

LVAT teisėjų kolegija padarė išvadą, kad nagrinėjamu atveju pirmosios instancijos teismas nepagrįstai atsisakė priimti skundą kaip nenagrinėtiną teismų ABTĮ nustatyta tvarka, todėl pareiškėjo atskirąjį skundą patenkino, o pirmosios instancijos teismo nutartį panaikino. Kadangi skundo atitikimo kitiems ABTĮ reikalavimams įvertinimas yra pirmosios instancijos teismo kompetencijos klausimas, pareiškėjo skundo priėmimo klausimas grąžintas šiam teismui nagrinėti iš naujo.

2017 m. sausio 11 d. nutartis administracinėje byloje Nr. AS-14-822/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-03567-2016-3

Procesinio sprendimo kategorija 43.5.1.1

[Prieiga internete](#)

43.10. Kiti su teisės kreiptis į teismą ir jos realizavimu susiję klausimai

Dėl teritorinės ligonių kasos sutarties su sveikatos priežiūros įstaiga nutraukimo

Apžvelgiamu atveju ginčas kilo dėl Panevėžio teritorinės ligonių kasos sprendimo nutraukti asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo ir šių paslaugų išlaidų apmokėjimo privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis sutartį su VšĮ Aukštaičių šeimos klinika.

Anot specialiosios teisėjų kolegijos, Teritorinė ligonių kasa yra privalomąjį sveikatos draudimą vykdanči institucija. Teritorinė ligonių kasa įgyvendina Sveikatos draudimo įstatymo ir kitų privalomojo sveikatos draudimo sistemą nustatančių teisės aktų nuostatas, administruoja ir paskirsto specialaus valstybinio finansinio fondo – privalomojo sveikatos draudimo fondo – lėšas. Sveikatos draudimo įstatymo 33 straipsnio 1 dalies 1 punkte įtvirtinta viena iš teritorinėms ligonių kasoms priskirtų funkcijų – sudaryti sutartis su sveikatos priežiūros įstaigomis ir vaistinėmis, šiose sutartyse nustatytu laiku bei tvarka apmokėti joms už draudžiamiesiems suteiktas asmens sveikatos priežiūros paslaugas ir išduotus vaistus bei medicinos pagalbos priemones. Teritorinė ligonių kasa, priimdama sprendimą sudaryti ar nesudaryti sutartį su sveikatos priežiūros įstaiga, įgyvendina jai suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus ir santykiai dėl tokio pobūdžio sprendimų priėmimo yra viešojo administravimo santykiai. Teritorinės ligonių kasos sprendimas nutraukti tokią sutartį ir yra priimtas, jai vykdamat viešojo administravimo veiklą. Todėl keliamas ginčas yra administracinio teisinio pobūdžio ir teisingas administraciniam teismui.

2017 m. sausio 9 d. specialiosios teisėjų kolegijos nutartis teisingumo byloje Nr. T-7/2017

Teismo proceso Nr. 2-08-3-04853-2016-2

[Prieiga internete](#)

49. Reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymas

Dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo norminėse administracinėse bylose

Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo teisėjų kolegija apžvelgiamoje byloje 2017 m. sausio 30 d. nutartimi išsprendė pareiškimo priėmimo ir reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo klausimą byloje dėl norminio administracinio akto teisėtumo ištyrimo.

Lietuvos Respublikos Seimo narys kreipėsi į LVAT, prašydamas ištirti, ar Lietuvos mokslo tarybos 2016 m. gruodžio 12 d. paskelbto VII kvietimo teikti paraiškas mokslininkų grupių projektams įgyvendinti 2017–2020 m. pirmojo konkurso „Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių projektai, vadovaujami patyrusių mokslininkų“ sąlygų 11 punkto ir antrojo konkurso „Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių jaunųjų mokslininkų projektai“ sąlygų 11 punkto nuostatos, reikalaujančios skelbti publikacijas periodiniuose mokslo leidiniuose, turinčiuose cituojamumo rodiklį (*Impact Factor*) *Clarivate Analytics* (buv. *Thomson Reuters*) *Web of Science* arba *SCOPUS* duomenų bazėse, atitinka Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 3 straipsnio 1 dalyje įtvirtintus kūrybos ir mokslinių tyrimų laisvės, lituanistikos prioriteto, lygių galimybių bei sąžiningos konkurencijos principus ir konstitucinį teisinės valstybės principą.

Taip pat pareiškime Lietuvos Respublikos Seimo narys prašė taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę – uždrausti Lietuvos mokslo tarybai atlikti socialinių mokslų mokslininkų pateiktų paraiškų pagal VII kvietimo pirmojo (Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių projektai, vadovaujami patyrusių mokslininkų) ir

antrojo (Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių jaunųjų mokslininkų projektai) konkurso sąlygų vertinimą iki sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo.

LVAT teisėjų kolegija pareiškimą priėmė nagrinėti ir sprendama klausimą dėl reikalavimo užtikrinimo priemonių taikymo, atsižvelgė į Administracinių bylų teisenos įstatymo 70 straipsnio 1 dalies nuostatas, pagal kurias reikalavimas gali būti užtikrinamas bet kurioje proceso stadijoje, jeigu proceso dalyvis tikėtina pagrindžia reikalavimo pagrįstumą ir nesiėmus užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta neatitaisoma arba sunkiai atitaisoma didelė žala.

Byloje iš Lietuvos mokslo tarybos 2016 m. gruodžio 12 d. paskelbto VII kvietimo teikti paraiškas turinio nustatyta, kad vadovaujantis Lietuvos mokslo tarybos 2014 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. VIII-26 patvirtintų Lietuvos mokslo tarybos mokslo ir sklaidos projektų konkursinio finansavimo bendrųjų taisyklių 15 punktu, šioje byloje prašomame ištirti akte yra įtvirtinti minimalūs kvalifikaciniai reikalavimai socialinių mokslų srities projektų vadovams, kurių finansavimui teikiamos paraiškos pagal šį mokslininkų grupių projektų kvietimą. Šio kvietimo nuostatose nurodyta, kad paraiškų pateikimo terminas baigiasi 2017 m. vasario 13 d., o projektų vykdymas gali prasidėti nuo 2017 m. rugsėjo 1 d. Vertinant prašymo taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę pagrįstumą, šiuo atveju reikšminga tai, kokie padariniai kiltų teismui pripažinus pareiškimą pagrįstu. Teismo sprendimo paskelbimo metu Lietuvos mokslo tarybai jau užbaigus vykdyti finansuotinių paraiškų atranką (vadovaujantis galbūt neteisėtais kriterijais) ir sudarius projektų finansavimo sutartis, tokia padėtis galėtų lemti aukštojo mokslo teisinio reguliavimo principų bei asmenų teisių, kuriems prašomos ištirti nuostatos užkirtę kelią lygiateisiškai dalyvauti paraiškų atrankoje, pažeidimus. Atrankos rezultatų panaikinimas ir pakartotinio kvietimo paskelbimas pareikalautų papildomų lėšų, dėl ko nukentėtų viešasis interesas. Pagal Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo jurisprudenciją, asmenų teisės turi būti ginamos ne formaliai, o realiai ir veiksmingai tiek nuo privačių asmenų, tiek nuo valdžios institucijų ar pareigūnų neteisėtų veiksmų (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2013 m. vasario 15 d., 2013 m. liepos 3 d., 2015 m. lapkričio 19 d. nutarimai).

Atsižvelgusi į išdėstytus argumentus, ginčo santykių teisinį ir faktinį kontekstą bei įvertinus *prima facie* argumentus dėl prašomų ištirti nuostatų teisėtumo, LVAT teisėjų kolegija pripažino, kad reikalavimo užtikrinimo priemonės taikymas šiuo atveju yra adekvatus siekiamam tikslui, nepažeistų proporcingumo principo, proceso šalių interesų pusiausvyros, viešojo intereso. Nesiėmus užtikrinimo priemonių, gali būti padaryta sunkiai atitaisoma didelė žala, todėl prašymas taikyti reikalavimo užtikrinimo priemonę tenkintas ir Lietuvos mokslo tarybai uždrausta atlikti socialinių mokslų srities paraiškų, pateiktų pagal mokslininkų grupių projektų VII kvietimo teikti paraiškas pirmojo konkurso (Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių projektai, vadovaujami patyrusių mokslininkų) ir antrojo konkurso (Humanitarinių ir socialinių mokslų sričių jaunųjų mokslininkų projektai), vertinimą iki teismo sprendimo šioje byloje įsiteisėjimo.

2017 m. sausio 30 d. nutartis administracinėje byloje Nr. I-7-261/2017

Teismo proceso Nr. 3-66-3-00002-2017-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 4.1; 25.8

[Prieiga internete](#)

57. Bylos nagrinėjimo išlaidos

57.2. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas

57.2.2. Išlaidų paskirstymas, kai byla užbaigiama nepriėmus teismo sprendimo

Dėl nustatymo, ar atsakovas pareiškėjų reikalavimą tenkino geruoju

Aptariamu atveju ginčas kilo dėl pirmosios instancijos teismo nutarties dalies, kuria buvo atmestas pareiškėjų prašymas dėl atstovavimo išlaidų atlyginimo.

Administracinė byla buvo nutraukta pareiškėjams atsakius skundo, kadangi atsakovas patenkino jų reikalavimą, t. y. 2016 m. lapkričio 9 d. raštu atsakė į jų prašymą. Byloje nustatyta, kad T. O. ir V. D. su 2016 m. rugsėjo 7 d. prašymu elektroniniu paštu kreipėsi į Vilniaus miesto savivaldybės administraciją (toliau – atsakovas) ir prašė išnagrinėti jų prašymą dėl gyvenamojo namo paskirties keitimo į daugiabutį atliekant rekonstrukciją projekto projektinių pasiūlymų rengimo užduoties suderinimo. Pašalinęs atsakovo nurodytus trūkumus, pareiškėjas T. O. į Vilniaus miesto savivaldybę kreipėsi su 2016 m. spalio 17 d.

papildyta projektinių pasiūlymų rengimo užduotimi. Dokumentai atsakovui taip pat buvo pateikti elektroniniu paštu.

LVAT teisėjų kolegija pažymėjo, jog Statybos techninio reglamento STR 1.05.06:2010 „Statinio projektavimas“, patvirtinto Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. D1-708, 13 priedo „Projektiniai pasiūlymai“ 14 punkte nustatyta, kad jeigu statyba galima, savivaldybės administracijos direktorius (jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas), vadovaudamasis Lietuvos Respublikos statybos įstatymo, kitų įstatymų, teritorijų planavimo dokumentų nustatytais reikalavimais, įvertina projektinių pasiūlymų užduotį, jei reikia, nustato statinių ir žemės sklypo teritorijos naudojimo reglamento parametrus (pastatų aukštį, žemės sklypo užstatymo tankį, galimą užstatymo tipą ir kita) ir per 5 darbo dienas jai pritaria (žyma „pritariu“, parašu ir data ant pirmojo lapo) arba per 5 darbo dienas raštu praneša statytojui motyvus, kodėl nepitaria.

Kadangi projektinių pasiūlymų užduočių vertinimo procedūra yra reglamentuota Statybos techniniame reglamente, vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, turi būti remiamasi būtent nurodytame reglamente nustatyta pareiškėjų pateikto prašymo nagrinėjimo tvarka ir terminais. Viešojo administravimo įstatymo 23 straipsnio, reglamentuojančio skundų priėmimą ir nagrinėjimą, 2 dalyje nustatyta, kad skundai, pateikti elektroniniu paštu, turi būti pasirašyti elektroniniu parašu. Nei Statybos techniniame reglamente, nei Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, nei kituose ginčo teisinius santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose nėra įtvirtinto draudimo tinkamai pasirašyto prašymo teikti elektroniniu paštu. Tai, kad Vilniaus miesto savivaldybė nustatė, jog paslauga teikiama antru interaktyvumo lygiu, t. y. užsakovas užpildo projektinių pasiūlymų rengimo užduoties formą ir pateikia į vieną darbo vietą (langelį) arba dokumentus siunčia paštu, pareiškėjui negali sukelti neigiamų pasekmių, o jo pateiktas prašymas turi būti išnagrinėtas per teisės aktuose nustatytą terminą, nepriklausomai nuo to, kuria iš nedraudžiamų formų buvo pateiktas. Tai, kad atsakovas pareiškėjo prašymą bei dokumentus dėl projektinių pasiūlymų rengimo užduoties tvirtinimo priskyrė elektroniniu paštu gautų prašymų registru, nesudaro pagrindo pakeisti jo teisės akte nustatyto nagrinėjimo termino ir šį prašymą nagrinėti bendra tvarka, t. y. per 20 darbo dienų.

LVAT teisėjų kolegija nustatė, kad T. O. ir V. D. 2016 m. spalio 18 d. atsakovui pateiktas prašymas turėjo būti išnagrinėtas iki 2016 m. spalio 25 d. imtinai, tačiau atsakymas į jį buvo pateiktas tik 2016 m. lapkričio 9 d., t. y. praleidus Statybos techninio reglamento 13 priedo 14 punkte nustatytą 5 darbo dienų terminą, ir tik po to, kai pareiškėjai kreipėsi į teismą, o atsakovui buvo įteiktas skundo nuorašas.

Konstatuota, kad pirmosios instancijos teismo padaryta išvada, jog pareiškėjų prašymas nebuvo patenkintas geruoju, o buvo išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais, negali būti laikoma pagrįsta, dėl to pirmosios instancijos teismo nutarties dalis, kurioje buvo atsisakyta tenkinti prašymą dėl atstovavimo išlaidų priteisimo, panaikinta ir atstovavimo išlaidų atlyginimo klausimas grąžintas iš naujo nagrinėti pirmosios instancijos teismui.

2017 m. sausio 4 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eAS-87-492/2017

Teismo proceso Nr. 3-61-3-04248-2016-0

Procesinio sprendimo kategorijos: 57.1.1; 57.2.2; 57.3; 57.4

[Prieiga internete](#)